

تۆرك يوردى

ناشرى : تۆرك يوردى
مدىرى : جلال ساھر

۱۳۳۳ صاى ۲۱ ۶ كانون اول ۱۳۳۳ يىل ۶ جلد ۱۳ صاى ۱۴۹

۷۴
⑤

(Burligton) ده دنيايه كلدی ، اصل اشتغال ایلدیکی شعبه علم ، اطفالیات و روحیات اولیوب ، فلسفه ایدی . فقط ، چوچق روحیاتی علماستدن (ستانله‌ی هال) ، دوام ایتدیکی دارالفنونده علم روح خواجه‌سی ایدی . بونک ، (دووه‌ی) اوزرینه چوق تأثیری اولدی .

(دووه‌ی) ، ۱۸۸۴ده (فلسفه‌دن دوختور) رؤسنی احراز ایتدی . صوگرا میشیغان دارالفنونده خواجه‌سنی استخلافاً ، فلسفه مدرسی اوله‌رق بوراده شقاقو دارالفنونی فلسفه و اطفالیات معلمکنه دعوت ایلدیکی تاریخ اولان ۱۸۹۴ سنه‌سنه قدر قالدی . بوکرسی‌ی اون سنه محافظه ایتدی . اطفالیات ایله بالخاصه بوسره‌ده مشغول اولشدر .

۱۹۰۴ ده نوپورق دارالفنونده دعوت اولندی . شیمیدی اوراده فلسفه ایله مشغول اولغده‌در . یالکز بازار کونلری رفیق‌سی و درت چوچنی اطرافنده اولدینی حالدده چنتلکده چیچک و آغاچلرله اوغراشیر .

(پراغماتیزم) ، هرشیته تأثیرات عملیه و تطبیقیه‌سنه کوره برقیمت ویرر . قوری سوزاوزرینه دکل . بو مذهبه سالک اولان (دووه) یه کوره بتون فلسفه نظریه‌لرینک وظیفه‌سی حرکات خارجییه و سیرتمزی تسهیل ایتکدر . (دووه‌ی) ، پراغماتیزمی اخلاق ، منطق و روحیاتده تطبیق ایتدی . بونلره عائد نظریه‌لرک قیمتی تطبیقات عملیه‌لرله اولچر .

(دووه‌ی) ، پراغماتیزمی تربیه وادیسته‌ده کتیردی . بونظریه‌نک موفیقی ، بالخاصه بو ساحه‌ده کورولدی .

(دووه‌ی) ک پداغوزیسی برکله ایله ایضاح اولنه‌بیلیر : اوکا کوره تربیه ، سجه تشکیل ایتکدر . تربیه ایتک ، هرشیدن اول ، شخصییتی تشکیل ایدن و ذوی‌الحیاتک خواصندن اولان قوای درونییه‌ی قوه‌دن فعله چیقارمقی فرصتی تأمین ، فطری فعالیتلری ایقاپ و اونلری تنظیم و اداره ایتکدر . کورولپورکه ، بواصول تربیه ، چوچنی حرکتسز ، مطاوع (Passive) برحالدده براقان عنعنری پداغوزی ایله طبان طبانه ضاددر .

(دووه) ، برکون بر مویله مغازه‌سنه کیده‌رک ، کندی مکتبده مختلف ایشلرده قولالنیله .

اوقویارق فکرنی سورار . لوق حکایه‌ی عادی بولور ؛ دوستنک براز قابا فکری اولدیغنی سوبله‌مکندنه چکینمز . کندیسی غایت آبی بر آله اولسی حبسییه مکتبلینک ذکاسنی تزئیده قرار ویرر . باقیکنزصل : برگون ، جهنمه ، برحیات اولدیغنی زمانلرک زیاده اثر ذکاگوسترمش اولان برأولونک پینی بولور ، آلیر ، برلکده گوتورور و او آقشام کنج مکتبلی ایله تکرار صوفراده بولوندق‌لری اثناده اونی آدم عقللی سرخوش ایدر وفرصندن بالاستفاده (چو) نک قفطاسینی آچار . و پینی چیقارده‌رق برینه‌گتیردیکی پینی اقامه آلیر . بو عملیاتک نتیجه‌سنده « چو » پک صنعتکار ، پک مشهور برأدیب اولور . حقیقتده بو آله آبی قلبی برآدمدن باشقه برشی دکلش ! . . . آناتول فرانک دیدیکی کبی مع‌التأسف آرتق اقامت ایتدیکی طاغدن آشانیه اینه‌مه‌بور . او حالده شهرده‌کی ضیافتلرده اشتراک ایتکدن محرومدر .

ایشته چین حکایه‌لری . . . قارئلر حکملری

ویرسینلر ! . . .

مآله فخری

تعلیم و تربیه

ایش مکتبی [*]

ایش مکتبی ، هردرسی ، برایشه ربط ایده‌رک اودرسی چوجفک ذهننه ده‌آبی یرلشدیرمک مقصدیه تأسیس اولمشدر . درس‌لر ، چوجق‌لری علاقه‌دار ایدن ایشلر اطرافنده طولانمشدر . بومکتبلر امریقاده طوغمشدر . امریقالی (John DeWey) مذهب فلسفیی اولان (پراغماتیزم) و امریقا (تکنیک) مکتبلرینک موفی‌استندن ملهم اولارق ایش مکتبی تأسیس ایتدی .

قارئلریزه اول (دووه‌ی) یی تقدیم ومذهب فلسفیی ایضاح ایتکدن صوگرا ایش مکتبنک قرو- کبسی چیزم :

(دووه‌ی) ، ۲۰ تشرین اول ۱۸۵۹ ده

[*] (Arbeitschule) .

ایش ، باشیلجه دوت شعبه آیرلمش در :
(طوقومه جیلیق - دیکیش) مطبخ ، زراعت ،
(مرانفوزلق - چیلنکرلک) .
چوچقلر ، استعدادلرینه کوره ، بو شعبه لره
آیریلرلر .

هردرس ایچین ، چوجفه ، یالکز موادابتدائی
ویریلر . مثلاً طوقومه جیلیق ایچین چوجفه ، ابتدا
یوک ویریهلرک ایپلک یاغاسی سویلنر . چوجق آلی
ایله یوکلی تمیزلرک وایپلک یاغی ایستر . فقط کوچ ..
معلم ، یوکلی ایپلک حالته کتیرمک ایچین قوللانیلان
آلای ، الک ابتدائیسندن صوکنجییه قدر کوسترر .
چوجق ؛ ایپلک یاپار . خواجه ، ویره جکی معلوماتی ،
بواش واسطه سیله ویرر .

(دووهی) ، اصول تربیه سنی ، شیقاغودار .
الفنوننه مربوط اولان مکتبهده ، ۴ - ۱۶ یاشنده کی
مختلط چوچقلر اوزرنده تطبیق ایتدی .

ایش مکتبلری ، المانیایه ، مونخ مکتبی مدیری ،
اعاظم علمادان (Verschesteiner) طرفندن ،
تعدیلاً ، نقل اولندی . مشارالیه ، مستقبل مکتبی ،
حیات مدنی و اجتماعی اوجاگی کورمک ایستر . بونک
ایچین بوکونکی کتاب (liuresque) مکتب
(Buchschule) ک ایش مکتبی (Arbeitschule)
حالته افراغ ایدلسنی تئی ایدر .

م . م .

تورک بویوکلری

آقشید = آقشید . — تورک بکلرندن اولوب
عباس خلیفه لرندن مقتدرک خدمتته گیرهن ذاتدر .
رمله و سوریه والیسی ایکن میصیر طرفلارینده آله
کجروب اوراده حکومت قورمشدر . (۱۳) سنه
حکومتدن صوگرا [۳۳۴] ده اولمشدر . عدالتی
وعقلی برتورک ایدی .

[آقشید ، آق کوانش دیمکدر ؛ فرغانه حکمدار .
لرینه ده بو عنوان ویریلر . بر طاقیم مؤلفلر آقشید
واخشیدشکانده (الفک ثه سره سیله) حرکه له مشلرسه ده
دوشرو ده کلدر .]

بیله جک ماصه لر آزادی . بونلری بوله مدیفنی کورهن
مغازه صاحبی اوکا دیدی که : « قورقارم که آرادیفکنر
ماصلر بزده یوق در . سز چوچقلرک ایش ایشلمه سنه
یارایه جق مویله آرایورسکنر ، بزده کی مکتب
مویله لرینک هبسی ، ایش ایشلمک ایچون دکل ،
دیکله مک ایچین یاییلمش در . » (دووهی) ، بو
جواب ، دیبور ، اسکی پداغوزی فی تلخیص و تصویر
ایدر . قولاق و کتاب ! ایسته کله روزکارندن باشقه
برشی آسمیهن بونک مکتبلرنده الک چوق قوللانیلان
شی ! حیاته صوصامش چوجفه ، یالکز جانسز
وصفوق کله لر ویریلور . آه ، حیات ، حیات !
اگر حیات ایستورایسه ک حیاته کیرهلم . چوجنی ونه
اوله بیله جکنی اوکره نلم . قلبک ضرباتی ، آرزولرینک
چارپدیفنی دیکله لم . اونک عضویت و اخلاقی تعالی
ایتدیره جک بر محیط ایچنه قویالم . اوکرنگ ، اوت
لازم . فقط اولایا شامق و حیات واسطه سیله حیاته
اوکرنگ الزم . »

(دووهی) ؛ پداغوزینی ، چوجک فطری
تایلاتی ، اتره سی اوزرینه استناد ایتدیرر . (دووهی) یه
کوره معلوماتک حد ذاتنده قیمتی یوق در . یالکز
یپلمک ایچون بیلماملی ؛ بیلکی ، حیاتک برآلتی اوللی .
(دووهی) حقیق حیاتی ، ایش واسطه سیله
مکتبه ادخال ایدر . فی الحقیقه بوکونکی مکتب ، حیات
اجتماعیه دن پک اوزاق در . مکتبی بیره ن کنجلر ،
حیاته انطباق ایده میورلر . بناء علیه جمعیتک مشغول
لیترخی مکتبه ادخال ایله ، مکتب ، جمعیتک کوچک
برموده لی حالته کتیرللی . اووقت مکتبی اکمال ایدن
کنجلر ، حیات حقیقه صحنه سنده شاشیروب قالمزلر .

بونکله برابر ، ایش مکتبلرینک غایه سی ، صنایع
مکتبلری کی ، صنعت آدمی میدانده کتیرمک اولیوب
متفکر یتشدرمک در . فقط بوغایه یه وصول ایچین ،
علی العاده مکتبلرده اولدیفنی کی ، خواجه لرک تقریرندن
عبارت اولان ، سوزده دکل ، ایسه استناد ایدر .
فی الحقیقه درس ، برشی آله ایتمک واسطه اولتی
غایه سیله اولورسه ، چوجنی ده ازیاده علاقه دارایددر .
چوجق ، درسی ، کندینی علاقه دار ایدن بر ایش
ایشلرک اوکره نیور . ایش مکتبلرینک درس پرو
غراملری ، هیچ تلخیص ایدلش اولیوب ، مکتب
رسمیه درس پروغراملرینک عینی در .